

รายงานการวิจัย

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

The People's Opinion on Good Governance Practice of Phrathat Subdistrict
Administrative Organization, Chiang Khwan District, Roi Et Province

ดนัย โคตรโยธา¹
รัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2558 ใน 8 หมู่บ้าน จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม ตามลำดับ

2. ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของประชาชน, การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล, องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ, จังหวัดร้อยเอ็ด

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (รองศาสตราจารย์ ดร.), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and to compare the people's opinion on good governance practice of Phrathat Subdistrict Administrative Organization, Chiang Khwan District, Roi Et Province, classified by gender, educational level and occupation. The sample consisted of 400 people living in the area of Prathat Subdistrict Administrative Organization based on the fiscal year 2015, in 8 villages, desired through Taro Yamane's method. The rating scale questionnaire was used as the tool. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's method.

The results of the study revealed as follows:-

1. The people had opinion on good governance practice of Phrathat Subdistrict Administrative Organization, Chiang Khwan District, Roi Et Province, as a whole and in aspects at the high level, ranked in order of responsibility, accountability, cost effectiveness or economy, participation, the rule of law, and morality aspects, respectively.

2. The people with different gender, educational level and occupation had opinion on good governance practice of Phrathat Subdistrict Administrative Organization,

Chiang Khwan District, Roi Et Province, as a whole and in aspect with no difference.

Keywords: The People's Opinion, Good Governance Practice, Phrathat Subdistrict Administrative Organization, Roi Et Province

บทนำ

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักในการนำมาปกครองประเทศให้เกิดความสงบสุข โดยยึดหลักพื้นฐาน 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการเหล่านี้ถือเป็นหลักของการบริหารสาธารณะที่ให้ความสำคัญกับหลักการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับประชาชนเพื่อมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองต่อความต้องการโดยมีความเชื่อถือว่ารัฐจะให้บริการประชาชนด้วยคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่มีอยู่ กล่าวคือการทำให้ประชาชนไว้วางใจนั้นต้องอาศัยหลักธรรมาภิบาลเข้ามาดำเนินการ หลักการปกครองตนเองของท้องถิ่นต้องเป็นไปตามแนวคิดของประชาชน โดยรวมแล้วฝ่ายการเมืองฝ่ายบริหาร และฝ่ายข้าราชการประจำต้องมาจากประชาชนในท้องถิ่นรัฐต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนในกิจการที่ได้กระทำลงไปซึ่งทั้งหมดเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่นำไปสู่การผสมผสาน

ผลประโยชน์ที่หลากหลายให้กับชาติและท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ, 2547; 3-6)

การสร้างระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม จำเป็นต้องร่วมดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง ระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูปทั้งในภาครัฐที่บริหารงานให้มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต ซื่อตรง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการทำงาน ภาคธุรกิจที่ทำงานโดยยึดคติกาที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น เป็นธรรมต่อลูกค้า รับผิดชอบต่อสังคม มีมาตรฐานการบริการมีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพสามารถทำงานร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชนได้อย่างราบรื่น ภาคประชาชนที่มีความตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีความรู้ความเข้าใจหลักการของการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการของประชาชนสูงสุดโดยได้ยึดแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ไว้ดังวิสัยทัศน์ที่ว่า “ สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” และกำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ 1) สร้าง

สังคมเป็นธรรมและเป็นสังคมที่มีคุณภาพ ทุกคนมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ทุกภาคส่วนได้รับการเสริมพลังให้สามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม 2) พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สถาบันทางสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง 3) พัฒนากิจการการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีคุณภาพบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา สร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ปรับโครงสร้างการผลิตและการบริโภคให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และ 4) สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ (องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ, 2555) จากวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ แสดงชัดถึงการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์กรเพื่อสร้างและปลูกจิตสำนึกที่ดีให้บุคลากร แต่การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลจะเกิดผล

และมีคุณภาพต่อหน่วยงาน ชุมชน มากน้อย เพียงใด แนวทางในการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ เป็นไปใน ลักษณะใดและบุคลากรสามารถปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อประชาชนได้รับการ อำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนอง ต่อความต้องการมากน้อยเพียงใด ผู้ศึกษาจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการ ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลสู่แผนงาน โครงการต่างๆ ที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับผล ของการปฏิบัติโดยตรง โดยศึกษาความ คิดเห็นของประชาชนทั่วไปในพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอ เชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลการศึกษานี้ จะนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลพระธาตุ ให้มีความถูกต้อง เหมาะสม การศึกษาในครั้งนี้นอกจากจะ ได้ผล ที่คาดหวังตามวัตถุประสงค์แล้วยังจะ เป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจในการศึกษาหรือ ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความ คิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิ

บาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลพระธาตุ แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความ คิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิ บาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ แตกต่างกัน

ขอบเขตในการศึกษา

ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ บริหารส่วนตำบลพระธาตุ ซึ่งประกอบด้วย หลักสำคัญ 6 ประการคือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การ บริหารส่วนตำบลพระธาตุ

ด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาข้อมูล และเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคม 2558 ถึง พฤศจิกายน 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในพื้นที่ท้องที่การบริหาร ส่วนตำบลพระธาตุ ปิงปประมาณ พ.ศ.2558 จำนวน 8 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 2,454 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, งานทะเบียนอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด, พฤศจิกายน 2558)

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในครั้งนี้ ใช้วิธีการของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970 อ้างใน อภิรดี โรจนประดิษฐ์, 2552) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มีค่าความผิดพลาดได้เพียงร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 344 คน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการเก็บตัวอย่างทั้งหมด 400 คน เพื่อความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ จากประชาชนในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จำนวน 2,454 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้หมู่บ้านเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1) แบ่งประชากรเป็นชั้นภูมิ โดยใช้หมู่บ้านเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ

2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน

3) ทำการสุ่มแต่ละชั้นภูมิตามจำนวนที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถามเป็นแบบเลือกตอบมีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และสถานภาพ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ เป็นแบบเลือกตอบมีจำนวน 42 ข้อ ประกอบด้วย หลักธรรมาภิบาลซึ่งจำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ด้านละ 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานและแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ เป็นแบบแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขเพื่อการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยกรอบแนวคิดคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุและตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

3. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญคือ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ข้อความ และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม (IOC) ผลการประเมินได้ค่า IOC ทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 1.0 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทฤษฎี โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยเอกสารทางวิชาการบทความวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนทั่วไปที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อทำการตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 ถึง 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

3. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด มีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

4. นำแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชุดโปรแกรมช่วยการวิเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ประมวลผลข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพสถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ วิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการสรุปเป็นประเด็นสำคัญแยกตามประเด็นของข้อคำถาม และนำไปประกอบการอภิปรายผลการวิจัยจากข้อมูล

สรุปการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง“ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ” พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าชาย มีอายุ 31-40 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญา โดยส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน สรุปคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรมให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านหลักความรับผิดชอบในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการนำโครงการหรือแผนงานที่ได้ประชาสัมพันธุ์ไว้ไปดำเนินการ ให้เป็นรูปธรรม ตามที่กำหนดไว้ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกและเจ้าหน้าที่ได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ไม่เลือกปฏิบัติ ได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

ด้านหลักความโปร่งใสในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นในเรื่องการปฏิบัติงานโครงการฯ มีการเปิดเผยต่อประชาชน โดยการประชาสัมพันธุ์ให้ชาวบ้านได้รับทราบได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับโครงการฯ ตรงตามความต้องการ ง่ายต่อการตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย แต่ยังมีประชาชนในพื้นที่มีความเห็นว่าในหลักการนี้ยังขาดการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ว่า

ต้องการให้ดำเนินโครงการอะไร เพื่อจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ด้านหลักความคุ้มค่าในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีความเห็นในระดับมาก โดยในเรื่องของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีความเหมาะสมและ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชำนาญ ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และผลของการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ โดยการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่ ชุมชน/หมู่บ้านจะได้รับ ได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

ด้านหลักการมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นในเรื่องหัวหน้าโครงการและเจ้าหน้าที่ รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียน ไปดำเนินการแก้ไขอย่างรวดเร็วและเต็มความสามารถ ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และการจะติดต่อร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติงานโครงการฯได้โดยวิธีใด ได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

ด้านหลักนิติธรรมในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นในเรื่องปฏิบัติงานร่วมกับชาวบ้านด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และการทราบสิทธิในการคัดค้านหรือ การอุทธรณ์ต่อการปฏิบัติงานของ

เจ้าหน้าที่ ที่ไม่เป็นธรรมได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

ด้านหลักคุณธรรมในภาพรวมพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นในเรื่องเจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพอ่อนโยน และมีเมตตาจิตพร้อมให้บริการ ได้ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และเคยพบเห็นเจ้าหน้าที่ขัดแย้งกัน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของตัวแปรที่มีผลต่อความคิดเห็น ประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จำแนกตามตัวแปรพบว่า ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2546 ซึ่งได้กำหนดสาระสำคัญของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และหลักการบริหารราชการ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนนั้น นับว่าเป็นหลักการสำคัญอย่างยิ่งของข้าราชการพลเรือนทุกคนที่ต่างต้องยึด

นำเอาหลักการนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม และเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทอำนาจและภาระงานที่สำคัญ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะต้องทำงานใกล้ชิดกับประชาชนเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของราษฎร มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนการพัฒนาด้านการเมือง-การบริหาร และที่สำคัญการปฏิบัติงานที่สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบของตนเอง เท่ากับเป็นการเพิ่มความสามารถและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร การบริการสาธารณะให้ทั่วถึงและตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามความจำเป็นในแต่ละท้องถิ่น ตามภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นภารกิจอีกหนึ่งภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติในการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลที่มีนโยบายดำเนินงานในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีให้มีประสิทธิภาพ สร้างจิตสำนึกและพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรทุกระดับให้มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ การทำงานที่จะมุ่งไปสู่ประโยชน์ของประชาชนโดยประชาชนได้รับความพึงพอใจและ

สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง สิ่งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักนายกรัฐมนตรี (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า เป็นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประชาชนในพื้นที่มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานที่ยึดหลักของธรรมาภิบาลได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และสังคมโดยรวมซึ่งได้สอดคล้องกับงานศึกษาของนภดล สุรนครินทร์ (2551) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในภาพรวมในเชิงบวกและเมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านบุคคลของประชาชนที่มีเพศอายุระดับการศึกษาต่างก็มีความคิดเห็น หรือทัศนคติต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. หรือมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ให้ความเสมอภาคกับบุคลากรภายในเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติไม่

ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย แต่ถึงอย่างไรก็ตามระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีความคิดเห็นตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ คุณหทัย คุรุฑเดชะ (2550) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ทั้ง 6 หลัก ในภาพรวมประชาชนเห็นด้วยในระดับมาก และขัดแย้งกับงานศึกษาของ ปิยวัฒน์ ปิยสีโล (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเฉพาะด้านหลักความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.14 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คุณหทัย คุรุฑเดชะ (2550) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหาร

จัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมือง อยู่ในระดับมาก และขัดแย้งกับการศึกษาของ ภักดี ศรีเมือง (2548) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรมีการปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วม และด้านความโปร่งใส เนื่องมาจากประชาชนในพื้นที่ยังขาดการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดการสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ว่าต้องการให้ดำเนินโครงการอะไรเพื่อจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงตามที่ ไชยวัฒน์ คำชู (2545:42 – 43) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วมคือความโปร่งใสตรวจสอบได้ และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจวางอยู่บนนั้นทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคมและให้ความมั่นใจว่าเสียงคนยากจนและคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนด

และดำเนินนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วน
ที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรนั่นเอง

ดังนั้น การสร้างธรรมาภิบาลใน
สังคมไทยให้เพิ่มขึ้นย่อมส่งผลบวกให้เกิด
การพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยที่ยั่งยืน
เพราะมีการจัดสรรทรัพยากรในสังคมอย่าง
ทั่วถึงแก่ทุกภาคและการพัฒนาดังกล่าวจะ
เป็นการพัฒนาที่เป็นธรรม (Equitable) ขึ้น
เพราะทุกภาคส่วนได้ผลจากการพัฒนา (บวร
ศักดิ์ อุวรรณ โณ, 2542 : 46)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของ
ประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ”
ผู้วิจัยได้เสนอแนะโดยแยกเป็นประเด็น
ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากประเด็นค้นพบจาก
การศึกษา

1. การศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น
ของประชาชนที่มีต่อการนำเอาหลักธรรมาภิ
บาลเพื่อใช้ในการตรวจสอบการทำงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ในครั้งนี้
ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอย่างมาก
สืบเนื่องมาจากเป็นช่วงระยะเวลาที่องค์การ
บริหารส่วนตำบลพระธาตุ ได้ดำเนิน
โครงการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มี
การปรับปรุง ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค
เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย
เป็นซึ่งเป็นโครงการในทุกๆ ปีงบประมาณ
ประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรง ดังนั้นจึง

ส่งผลทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เกิดความพึง
พอใจต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลพระธาตุ

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อ
การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ด้านหลัก
คุณธรรม ในประเด็นที่เกี่ยวกับ เคยพบเห็น
เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้แจ้งไว้ เคย
พบเห็นเจ้าหน้าที่ขัดแย้งกันไม่ยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน และ เคยพบ
เห็นเจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมส่วนตัวไม่เหมาะสม
ทำให้มีผลกระทบต่อการทำงาน เช่น ดื่ม
สุรา ทะเลาะวิวาท พุด/แต่งกายไม่สุภาพ
ถึงแม้ว่าความเห็นต่อประเด็นดังกล่าวจะอยู่
ในระดับน้อยมาก แต่ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็น
ว่ายังมีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลพระธาตุที่มีพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับ
หลักธรรมาภิบาลอยู่

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ควรที่จะมี
การสำรวจความต้องการของประชาชนใน
พื้นที่ รวมทั้งดึงประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม
ในการกำหนดความต้องการของชุมชน เพื่อ
ก่อให้เกิดประโยชน์ที่จะได้จากการดำเนิน
โครงการที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างแท้จริง

2. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลพระธาตุหรือที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมี
การติดตามและประเมินผลการทำงานภายใน
หน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ หรือสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งจะเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมทุกมิติเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคลากรหรือประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อย่างแท้จริง

2. ควรมีการศึกษาถึงความคิดเห็นของบุคลากรภายในหน่วยงานที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารภายในองค์กร

รวมทั้งประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ทุกปี เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน และนำมาปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป

3. ควรศึกษาความต้องการของประชาชน ในแต่ละด้านตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด และเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ไชยวัฒน์ คำชู, ประทุมพร วัชรเสถียร และคณะ. 2545. **ธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ : น้ำฝน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2545. **ธรรมาภิบาลในองค์กรอิสระ**. เอกสารประกอบการบรรยาย, 8 มิถุนายน 2545. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า
- ปิยวัฒน์ ปิยสีโล. 2554. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่**. การค้นคว้าแบบอิสระ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและมูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย. 2546. **พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.